วารสารทัศนมิติทางการศึกษา
Journal of Perspectives in Education

การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับประถมศึกษาชายแดนไทย-มาเลเซีย จังหวัดนราธิวาส

The Participatory Administration for Primary School Administrators of Thai-Malaysia Border Area, Narathiwat Province

อมาวสุ อาแว[1*] และจรุณี เก้าเอี้ยน[2]
Amawasu Awae[1*] and Jarunee Kao-ian[2]

นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา[1]
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา[2]
Master degree of Department of Education Administration, Faculty of Education, Yala Rajabhat University [1]
Faculty of Education, Yala Rajabhat University [2]
*Corresponding author, e-mail: 736593019@yru.ac.th เบอร์โทรศัพท์: 098-983-1214

(**Received**: March 21, 2024; **Revised**: February 20, 2025; **Accepted**: April 10, 2025)

บทคัดย่อ

การค้นคว้าอิสระครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับประถมศึกษาชายแดนไทย-มาเลเซีย จังหวัดนราธิวาส 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารจัดการแบบ มีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับประถมศึกษาชายแดนไทย-มาเลเซีย จังหวัดนราธิวาส จำแนกตาม ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา 3) เพื่อประมวลข้อเสนอแนะการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับประถมศึกษาชายแดนไทย-มาเลเซีย จังหวัดนราธิวาส กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 1,239 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 300 คน โดยคำนวณจากการใช้สูตรของยามาเน่ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่าเอฟ (F-test) และทดสอบความแตกต่างด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method) ผลการค้นคว้าอิสระ พบว่า

1. ระดับการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับประถมศึกษาชายแดนไทย-มาเลเซีย จังหวัดนราธิวาส พบว่า ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับประถมศึกษาชายแดนไทย-มาเลเซีย จังหวัดนราธิวาส จำแนกตามตัวแปรประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา พบว่า ตัวแปรประสบการณ์การทำงาน ระดับการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวม

และรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และตัวแปรขนาดของสถานศึกษา ระดับการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการประมวลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับประถมศึกษาชายแดนไทย-มาเลเซีย จังหวัดนราธิวาส พบว่า ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ทั้งโครงการและกิจกรรมที่ส่งผลให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จ ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการตัดสินใจภายในโรงเรียนร่วมกันตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการพิจารณาตัดสินเกี่ยวกับคุณภาพต่อการติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม และผู้บริหารเปิดโอกาสให้กรรมการสถานศึกษาได้รับผลประโยชน์เมื่อเกิดผลลัพธ์ความสำเร็จอันเกิดจากการบริหารจัดการร่วมกัน

คำสำคัญ : การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม; ระดับประถมศึกษาชายแดนไทย-มาเลเซีย

Abstract

This research has the following objectives: 1) to study participatory management of educational institution administrators; Primary school level, Thai-Malaysian border Narathiwat Province. 2) to compare management Participation of educational institution administrators Primary school level, Thai-Malaysian border Narathiwat Province classified by work experience and the size of the educational institution. 3) To compile recommendations for participatory management of educational institution administrators. Primary school level, Thai-Malaysian border Narathiwat Province The sample group is administrators and teachers in educational institutions. Narathiwat Primary Educational Service Area Office, Area 2, academic year 2023, number of 300 people, calculated from using Yamane's formula. The tool used is a questionnaire. Data were analyzed using ready-made programs. Statistics used are percentage, mean, standard deviation, F-test and test for differences using Scheffe's Method. The results of the study were shown as follows:

1. The overall level of participatory management of educational institution administrators Primary school level, Thai-Malaysian border Narathiwat Province found that the overall and each aspect were at a high level.

2. Comparison of participatory management by school administrators Primary school level, Thai-Malaysian border Narathiwat Province Classified by work experience variable and the size of the educational institution, it was found that the work experience variable Level of participatory management of educational institution administrators Overall and each aspect is significantly different at the .01 level. and the variable size of the educational institution Management level Overall participation of school administrators is significantly different at the .05 level.

3. Results of the compilation of recommendations regarding participatory management of educational institution administrators. Primary school level, Thai-Malaysian border Narathiwat Province found that 1) executives were involved in the operations of the working group family. Both projects and activities that result in successful operations. 2) Administrators participate in

decision-making within the school, coming together to make work decisions. 3) Administrators provide opportunities for teachers to participate in making decisions about the quality of monitoring and evaluating participatory management, and 4) Administrators provide opportunities for school committee members to receive mutual benefits. When results occur or success resulting from joint management

Keyword: The Participatory; Primary School Administrators of Thai-Malaysia

บทนำ

ในปัจจุบันการพัฒนาคนให้เป็นคนที่สมบูรณ์ในทุกช่วงวัยที่สามารถบริหารจัดการการเปลี่ยนแปลงที่เป็นสภาพแวดล้อมการดำเนินชีวิตได้อย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาทุนมนุษย์จากการยกระดับคุณภาพการศึกษา การเรียนรู้ การพัฒนาทักษะ และยกระดับคุณภาพบริการสาธารณสุขให้ทั่วถึงในทุกพื้นที่ พร้อมทั้งต้องส่งเสริมบทบาทสถาบันทางสังคมในการกล่อมเกลาสร้างคนดี มีวินัย มีค่านิยมที่ดี มีความรับผิดชอบต่อสังคม การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุขในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกจึงให้ความสำคัญและทุ่มเทกับการพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของตนให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ภูมิภาค และของโลก ควบคู่กับการธำรงรักษาอัตลักษณ์ของประเทศในส่วนของประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา การพัฒนาศักยภาพ และขีดความสามารถของคนไทยให้มีทักษะ ความรู้ ความสามารถ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงาน และการพัฒนาประเทศ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

ผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในฐานะผู้นำองค์กรการจัดการศึกษามีหน้าที่วางแผน ส่งเสริม สนับสนุน บริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล เกิดความสมดุลเพื่อให้การบริหารจัดการศึกษาบรรลุผลสำเร็จ มีคุณภาพและเกิดผลลัพธ์ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ การจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพในระดับที่สูงขึ้นสถานศึกษาจะมีคุณภาพมากน้อยเพียงใดต้องอาศัยผู้บริหารซึ่งผู้บริหารเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนสถานศึกษาให้ไปสู่มาตรฐานที่ตั้งไว้อย่างมีคุณภาพโดยในการพัฒนาหรือยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้นนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีบทบาท มีความสามารถ มีภาวะผู้นำในการบริหารจัดการสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาต้องใช้บทบาทเพื่อนำความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ของตนเองมาประยุกต์ใช้ในการทำงานให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ดั้งนั้นบทบาทการบริหารแบบมีส่วนร่วมจึงมีความสำคัญทำให้การบริหารประสบความสำเร็จ (สราวุฒิ คงสุข, 2565) ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทที่สำคัญต่อการบริหารกิจการของสถานศึกษา เนื่องจากผู้บริหารเป็นผู้ที่ดำเนินงานให้บุคคลในองค์กรปฏิบัติงานได้สำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ (ชลดา เหลืองประเสริฐ, 2560) ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทและหน้าที่ครอบคลุมงานทุกงานของสถานศึกษาจะต้องมีความสามารถในการบริหารจัดการ เป็นผู้นำทางวิชาการ เป็นที่ยอมรับนับถือและเป็นผู้ริเริ่มหรือส่งเสริมให้บุคลากรอื่นที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน (ทวี ชวดศรี, 2558)

การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมมีความสำคัญในการบริหารองค์กรอย่างยิ่ง เนื่องจากผู้บริหารระดับสูงหรือผู้บังคับบัญชาได้เปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร มีอิสระในการทำงาน ตลอดจนสามารถเสนอความคิดเห็นเพื่อร่วมกันแก้ปัญหาย่อมเป็นแรงจูงใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความรู้สึกผูกพันและร่วมรับผิดชอบใน

การดำเนินงานขององค์การส่งผลให้องค์การประสบควาสำเร็จต่อไป (สราวุฒิ คงสุข, 2565) ซึ่งสภาพปัญหาแนวโน้มของการศึกษาไม่ได้มีแค่กระบวนการสอน ครูผู้สอน หรือตัวเด็กเอง แต่รวมถึงบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ปัจจัยภายนอกที่สำคัญและมีผลต่อความสำเร็จ (ประหยัด พิมพา, 2561) นอกจากนี้เมื่อผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในปีที่ผ่านมา พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมด้านการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของงานมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด (วิไลวรรณ คล้ายคลึง, 2560) และด้านความมีอิสระในการปฏิบัติงานมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด (ระวีวรรณ หงษ์กิตติยานนท์, 2557) บุคลากรในองค์การมีความสับสนในบทบาท และขอบเขตของงานทั้งตำแหน่ง และอำนาจหน้าที่มักเกิดขึ้นในองค์การ คือ การทำงาน ขาดเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน ระเบียบปฏิบัติไม่มีประสิทธิภาพ ไม่มีการยืดหยุ่น การกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบไม่ชัดเจน มีความขัดแย้งในการทำงานอย่างเด่นชัด มีความคิดเห็นแตกต่างกัน ความสัมพันธ์ระหว่างระดับองค์การไม่ดี ได้รับข่าวสารไม่ครบถ้วนและการสื่อสารไม่ดี จึงเกิดปัญหาในการทำงานร่วมกันในปัจจุบัน ซึ่งสภาพการทำงานร่วมกันจริง ๆ ของทีมเกิดขึ้นน้อยมาก ทำให้การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เกิดขึ้นรวดเร็วจนสมาชิกบางคนตามไม่ทัน การกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของงาน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ หรือการยึดมั่นผูกพันต่อกัน รวมถึงการเห็นแก่พรรคพวกมุ่งแต่ความสำเร็จในงานที่ตนรับผิดชอบจนมองข้ามความสำคัญของเพื่อนร่วมงาน (วิศรุต เพ็ชรสีม่วง และเพ็ญนภา สุขเสริม, 2564) นอกจากนี้เมื่อผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการทำงานเป็นทีมของครูในปีที่ผ่านมา พบว่า การทำงานเป็นทีมด้านการจัดรูปแบบงานมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด (ไพฑูรย์ กลมกูล, 2560) และด้านความสัมพันธ์ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด (สราวุฒิ คงสุข, 2565)

จากรายงานผลการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 ในปัจจุบัน ปัญหาด้านประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา เนื่องจากประสบปัญหาด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ทั้งนี้จากปัญหาที่กล่าวมาอาจเป็นผลมาจากความเปลี่ยนแปลงในภาคส่วนต่าง ๆ หรือเกิดจากการขาดการบริหารจัดการที่ดีของผู้บริหารสถานศึกษาในการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการทำงาน ครูขาดการส่งเสริมพัฒนาทักษะความรู้ความสามารถที่ต่อเนื่อง การขาดแคลนครูและบุคลากรทางการศึกษาในบางสาขา ความไม่มั่นใจในความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของครูและบุคลากรทางการศึกษา สืบเนื่องมาจากปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส อันมีผลกระทบต่อการจัดการศึกษา และขาดความกระตือรือร้นในการปฏิบัติหน้าที่ สมาชิกในองค์การขาดขวัญและกำลังใจที่ดีในการปฏิบัติงาน และขาดความสามัคคีในหมู่คณะเนื่องจากไม่มีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ดังนั้นผู้บริหารของโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐชายแดนไทยมาเลเซีย จังหวัดนราธิวาส จึงต้องมีการนำประเด็นปัญหาข้อเสนอแนะไปใช้ในการบริหารจัดการว่าควรพัฒนาในด้านใด เพื่อนำข้อมูลเหล่านี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวางแผนการในการบริการจัดการภายในสถานศึกษา อันจะส่งผลอันดีให้สถานศึกษาพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ซึ่งบริบทโรงเรียนระดับประถมศึกษาชายแดนไทย-มาเลเซีย จังหวัดนราธิวาส เป็นสถานศึกษาของรัฐบาลในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในชายแดนไทยมาเลเซีย จังหวัดนราธิวาส มีพื้นที่ครอบคลุม 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอแว้ง อำเภอสุคิริน อำเภอสุไหงโกลก และอำเภอตากใบ จำนวน 86 โรงเรียน อีกทั้งประสบการณ์ของผู้บริหารและขนาดของสถานศึกษามีผลต่อการบริหารโดยตรง ผู้บริหารที่มีประสบการณ์สูงมักสามารถจัดการโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนขนาดของสถานศึกษาส่งผลต่อรูปแบบการบริหารที่แตกต่างกัน การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนขนาดเล็กอาจบริหารได้ง่ายกว่า แต่มีข้อจำกัดด้านงบประมาณ ในขณะที่

โรงเรียนขนาดใหญ่ต้องการระบบบริหารที่เป็นระบบและซับซ้อนขึ้น (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2, 2566)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้ค้นคว้าอิสระในฐานะผู้ปฏิบัติงานสถานศึกษาระดับประถมศึกษาชายแดนไทย-มาเลเซีย จังหวัดนราธิวาส จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับประถมศึกษาชายแดนไทย-มาเลเซีย จังหวัดนราธิวาส เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารสถานศึกษาและพัฒนาโรงเรียน สามารถนำข้อมูลไปประยุกต์ใช้ในการวางแผนดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา โรงเรียนประถมศึกษาของรัฐชายแดนไทยมาเลเซีย จังหวัดนราธิวาส ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับประถมศึกษาชายแดนไทย-มาเลเซีย จังหวัดนราธิวาส
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับประถมศึกษาชายแดนไทย-มาเลเซีย จังหวัดนราธิวาส จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา
3. เพื่อประมวลข้อเสนอแนะการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับประถมศึกษาชายแดนไทย-มาเลเซีย จังหวัดนราธิวาส

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการเก็บข้อมูลการค้นคว้าอิสระครั้งนี้ เป็นผู้บริหารและครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 จำนวน 1,239 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 9 มีนาคม 2566)
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลการค้นคว้าอิสระครั้งนี้ เป็นผู้บริหารและครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 โดยคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการใช้สูตรยามาเน่ (1973: 888 อ้างอิงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2550) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 300 คน หลังจากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling)

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การค้นคว้าอิสระครั้งนี้ ผู้ค้นคว้ามุ่งศึกษาการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับประถมศึกษาชายแดนไทย-มาเลเซีย จังหวัดนราธิวาส โดยสังเคราะห์งานวิจัยและแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมจาก 12 แนวคิด ได้แก่ ธร สุนทรายุทร (2551) อรทัย ก๊กผล (2552) จรัส อติวิทยาภรณ์ (2553) ประสาร พรหมณา (2553) รัตน์ฐาภัทร์ ธนโชติสุขสบาย (2557) พิณสุดา สิริธรังศรี (2558) เสาวนีย์ เดือนเด่น (2558) สุภัททา อินทรศักดิ์ (2561) โคเฮน และอัพฮอฟ (Cohen & Uphoft, 1980) ชาดิด และคณะ (Shadid, 1982) ซาซกิน (Sashkin, 1982) และวอนสเบิร์ก (Swanaburg, 1996) ซึ่งสามารถสังเคราะห์การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาได้ 4 ด้าน ได้แก่

1) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

2) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

3) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

4) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้ค้นคว้าอิสระได้ปรับประยุกต์จากงานวิจัยเรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 (พรเทพ เหมรานนท์, 2563) และเรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 (วิบูลอร นิลพิบูลย์, 2563) แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) จำนวน 4 ข้อ ประกอบด้วยเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับประถมศึกษาชายแดนไทย-มาเลเซีย จังหวัดนราธิวาส ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองจากการประมวลแนวความคิดที่ได้จากการศึกษา วิเคราะห์เอกสาร ตำรา และงานค้นคว้าอิสระที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม จำนวน 27 ข้อ ที่มีความสอดคล้องกับเนื้อหา 4 ด้าน ดังนี้

1) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน จำนวน 6 ข้อ

2) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำนวน 7 ข้อ

3) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล จำนวน 5 ข้อ

4) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ จำนวน 9 ข้อ

ลักษณะแบบสอบถามตอนที่ 2 มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยให้น้ำหนักค่าคะแนน ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การแปลผลค่าคะแนนตามเกณฑ์ของเบสส์ (Best, 1997) กำหนดค่าคะแนนและความหมายของแต่ละช่วงคะแนนเฉลี่ยไว้ตามเกณฑ์วิเคราะห์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับประถมศึกษาชายแดนไทย-มาเลเซีย จังหวัดนราธิวาส

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระครั้งนี้ผู้ค้นคว้าได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามตามลำดับขั้น ดังนี้

1) ศึกษาค้นคว้ารายละเอียดของเนื้อหาจากเอกสาร ตำรา วารสารและงานค้นคว้าอิสระที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา แล้วนำมาพิจารณา และสร้างคำถาม จำนวน 27 ข้อใน 4 ด้าน

2) ศึกษารูปแบบ และวิธีการสร้างแบบสอบถามแล้วสร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับตัวแปรที่จะศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับประถมศึกษาชายแดนไทย-มาเลเซีย จังหวัดนราธิวาส ทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วยการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล และการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ รวมทั้งสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะในการศึกษาครั้งนี้

3) นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาตรวจสอบความสอดคล้องกับเนื้อหา ความถูกต้องของภาษา และความชัดเจนในข้อความ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาให้ข้อเสนอแนะ

4) นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงเรียบร้อยแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และสิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น แล้วนำผลการพิจารณาไปทำการวิเคราะห์หาความเที่ยงตรงด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้องเชิงเนื้อหาระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (The Index of Items Objective Congruence: IOC) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) โดยให้คะแนน ดังนี้

+1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามตรงกับขอบข่ายในประเด็นหลักของเนื้อหา

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามตรงกับขอบข่ายในประเด็นหลักของเนื้อหา

-1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามไม่ตรงกับขอบข่ายในประเด็นหลักของเนื้อหา

แล้วคัดเลือกข้อความที่มีดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60-1.00 ถ้าข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่า 0.60 จะนำไปปรับปรุงหรือตัดทิ้ง จากผลการวิเคราะห์ของผู้เชี่ยวชาญปรากฏว่าทุกข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.67-1.00

5) นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิเรียบร้อยแล้ว ไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มทดลองที่เป็นครูผู้สอนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.983

6) นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพและปรับปรุงแก้ไขสมบูรณ์แล้วไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอหนังสือแนะนำตัวจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาเพื่อนำส่งถึงผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 และเพื่อขอความอนุเคราะห์สถานศึกษาในการส่งแบบสอบถามออนไลน์ภายใน 5 วัน นับตั้งแต่วันที่ขอหนังสือแนะนำตัว

2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามออนไลน์ที่สร้างด้วยแอพลิเคชั่น Google Form ส่งผ่านช่องทาง E-Office Smart Area Management Support System: AMSS++ ถึงผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 จำนวน 300 คน

3. ผู้วิจัยรับคำตอบจากการส่งแบบสอบถามออนไลน์ผ่านแอพลิเคชั่น Google Form รวบรวมกลับคืนมา จำนวน 291 คน คิดเป็นร้อยละ 97 จากนั้นดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลในการค้นคว้าอิสระครั้งนี้ ผู้ค้นคว้าอิสระใช้โปรแกรมสำเร็จรูปโดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1) วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละและนำผลการวิเคราะห์เสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยายใต้ตาราง

2) วิเคราะห์ระดับการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับประถมศึกษาชายแดนไทย-มาเลเซีย จังหวัดนราธิวาส โดยหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{x}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) โดยนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยายตามเกณฑ์ของเบส (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานอยู่ระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานอยู่ระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานอยู่ระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานอยู่ระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานอยู่ระดับน้อยที่สุด

3) วิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับประถมศึกษาชายแดนไทย-มาเลเซีย จังหวัดนราธิวาส จำแนกตามตัวแปรประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษาใช้สถิติทดสอบค่าเอฟ (F-test) ทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ่ (Scheffe's Method)

4) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับประถมศึกษาชายแดนไทย-มาเลเซีย จังหวัดนราธิวาส โดยนำมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำเสนอข้อมูลเป็นความเรียง

ผลการวิจัย

การศึกษาการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับประถมศึกษาชายแดนไทย-มาเลเซีย จังหวัดนราธิวาส มีผลการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับประถมศึกษาชายแดนไทย-มาเลเซีย จังหวัดนราธิวาส

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับประถมศึกษาชายแดนไทย-มาเลเซีย จังหวัดนราธิวาส ภาพรวมและรายด้าน

การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม	$\bar{x}$	SD	ระดับ	ลำดับ
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	4.08	0.64	มาก	1
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	4.06	0.72	มาก	2
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	3.99	0.75	มาก	4
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	4.04	0.65	มาก	3
รวม	**4.04**	**0.69**	**มาก**	**-**

จากตารางที่ 1 พบว่าค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับประถมศึกษาชายแดนไทย-มาเลเซีย จังหวัดนราธิวาส ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.04, SD=0.69)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาทุกด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x}$ = 4.08, SD=0.64) รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.06, SD=0.72) ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.04, SD=0.65) และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x}$ = 3.99, SD=0.75)

2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับประถมศึกษาชายแดนไทย-มาเลเซีย จังหวัดนราธิวาส จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาชายแดนไทย-มาเลเซีย จำแนกตามตัวแปรประสบการณ์การทำงาน

การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม	ประสบการณ์การทำงาน						F	p-value	คู่ที่แตกต่าง
	< กว่า 5 ปี (1)		5-10 ปี (2)		> กว่า 10 ปี (3)				
	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD			
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	4.14	0.64	3.91	0.67	4.26	0.54	8.513***	0.001	(1,2), (2,3)
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	4.16	0.68	3.82	0.75	4.26	0.64	11.064***	0.001	(1,2), (2,3)

3. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	4.02	0.76	3.79	0.75	4.21	0.68	8.326***	0.001	(1,2), (2,3)
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	4.17	0.61	3.85	0.67	4.16	0.60	8.951***	0.001	(1,2), (2,3)
รวม	**4.12**	**0.67**	**3.84**	**0.71**	**4.22**	**0.62**	**9.214*** **	**0.001**	

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตารางที่ 2 พบว่า การเปรียบเทียบการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับประถมศึกษาชายแดนไทย-มาเลเซีย จำแนกตามตัวแปรประสบการณ์การทำงาน พบว่า ภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานตั้งแต่ 5-10 ปี มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมสูงกว่าครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี และครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมสูงกว่าครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานตั้งแต่ 5-10 ปี

เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า และครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานตั้งแต่ 5-10 ปี มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมแตกต่างกับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 4 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

และครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมแตกต่างกับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานตั้งแต่ 5-10 ปี จำนวน 4 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาชายแดนไทย-มาเลเซีย จำแนกตามตัวแปรขนาดของสถานศึกษา

การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม	**ขนาดของสถานศึกษา**						F	p-value	**คู่ที่แตกต่าง**
	เล็ก (1)		**กลาง (2)**		**ใหญ่ (3)**				
	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD			
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	3.85	0.67	4.14	0.61	4.37	0.63	8.023***	0.001	(1,2), (1,3)

2. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3.80	0.76	4.11	0.68	4.42	0.67	8.061***	0.001	(1,2), (1,3)
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	3.69	0.85	4.04	0.69	4.45	0.56	11.346***	0.001	(1,2), (1,3), (2,3)
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	3.91	0.73	4.07	0.61	4.28	0.69	3.119*	0.046	-
รวม	**3.81**	**0.75**	**4.09**	**0.65**	**4.38**	**0.64**	**7.637***	**0.011**	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 *** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตารางที่ 3 พบว่า การเปรียบเทียบการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับประถมศึกษาชายแดนไทย-มาเลเซีย จังหวัดนราธิวาส จำแนกตามตัวแปรขนาดของสถานศึกษา พบว่า ภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลาง มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมสูงกว่าครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็ก และครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมสูงกว่าครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลาง

เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลาง มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมแตกต่างกับครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 3 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

และครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมแตกต่างกับครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 3 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการประมวลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับประถมศึกษาชายแดนไทย-มาเลเซีย จังหวัดนราธิวาส พบว่า 1) ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของครอบครัว คณะทำงาน ทั้งโครงการและกิจกรรมที่ส่งผลให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จ 2) ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการตัดสินใจภายในโรงเรียนมาร่วมกันตัดสินใจในการทำงาน 3) ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการพิจารณาตัดสินเกี่ยวกับคุณภาพต่อการติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม และ 4) ผู้บริหารเปิดโอกาสให้กรรมการสถานศึกษาได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน เมื่อเกิดผลลัพธ์ หรือความสำเร็จอันเกิดจากการบริหารจัดการร่วมกัน

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับประถมศึกษาชายแดนไทย-มาเลเซีย จังหวัดนราธิวาส นำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์และสมมติฐาน ดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับประถมศึกษาชายแดนไทย-มาเลเซีย จังหวัดนราธิวาส จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและตัดสินใจร่วมกัน มีความไว้วางใจและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับผลการวิจัยของโสภา อำนวยรัตน์ (2561) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้บริหารและครูในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดพะเยา พบว่า การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้บริหารและครูในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวมละรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับผลการวิจัยของนฏกร ปิ่นสกุล และคณะ (2557) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาล พบว่า รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียนในสถานศึกษาภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของกัญญา เพ็ชรนอก (2561) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม และภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 พบว่า การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม และภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารมีผลการปฏิบัติอยู่ระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของณษธัศ ฐิติธนภูมิ และพิมลพรรณ เพชรสมบัติ (2566) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี พบว่า การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการศึกษาเปรียบเทียบการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับประถมศึกษาชายแดนไทย-มาเลเซีย จังหวัดนราธิวาส จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า ภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมสูงกว่าครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานตั้งแต่ 5-10 ปี เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมแตกต่างกับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานตั้งแต่ 5-10 ปี จำนวน 4 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อาจเนื่องมาจากผู้บริหารได้มีการสนับสนุน สร้างขวัญกำลังใจและยกระดับความสามารถสำหรับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกัน จึงส่งผลทำให้ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมแตกต่างกัน โดยมีการส่งเสริมสนับสนุนเป็นแรงเสริมและกำลังใจในการปฏิบัติงานครูหรือองค์กรมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ผู้รับผิดชอบโครงการหรือกิจกรรมนั้น ๆ สอดคล้องกับผลการวิจัยของกัญญา เพ็ชรนอก (2561) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม และภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 จำแนกตาม และจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า ภาพรวมแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมแตกต่างกับ

ครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 4 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อาจเนื่องมาจากการที่ผู้บริหารสถานศึกษาทำให้เกิดการร่วมกันดำเนินงาน การมีส่วนร่วมของภาครัฐ นักเรียน ชุมชน ครอบครัวโดยเป็นคณะทำงานการดำเนินงานในกิจกรรมนั้น ๆ ตามภารกิจที่กำหนดร่วมกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของสายใจ ยามแย้ม (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารและบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารและบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนจำแนกตามขนาดของสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นเดียวกับผลการวิจัยของสุภัทรา อินทรศักดิ์ (2561) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การนำเสนอรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ผลการประมวลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับประถมศึกษาชายแดนไทย-มาเลเซีย จังหวัดนราธิวาส พบว่า ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ทั้งโครงการและกิจกรรมที่ส่งผลให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จ ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการตัดสินใจภายในโรงเรียนร่วมกันตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการพิจารณาตัดสินเกี่ยวกับคุณภาพต่อการติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม และผู้บริหารเปิดโอกาสให้กรรมการสถานศึกษาได้รับผลประโยชน์เมื่อเกิดผลลัพธ์ความสำเร็จอันเกิดจากการบริหารจัดการร่วมกัน อาจเนื่องมาจากผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ร่วมวางแผนดำเนินกิจกรรมร่วมกัน และเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่ส่งผลให้เกิดความสำเร็จ

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับประถมศึกษาชายแดนไทย-มาเลเซีย จังหวัดนราธิวาส ภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับประถมศึกษาชายแดนไทย-มาเลเซีย จังหวัดนราธิวาส จำแนกตามตัวแปรประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา พบว่า ตัวแปรประสบการณ์การทำงาน ระดับการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และตัวแปรขนาดของสถานศึกษา ระดับการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนี้

1) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารมีส่วนร่วมทำการดำเนินงานในกิจกรรมนั้น ๆ ตามภารกิจที่กำหนดร่วมกันส่งผลให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของภาครัฐทั้งโครงการและกิจกรรมที่ส่งผลให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จ และผู้บริหารมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของครอบครัวคณะทำงาน ทั้งโครงการและกิจกรรมที่ส่งผลให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ผู้บริหารมีส่วนร่วมตัดสินใจในการตรวจสอบและประเมินผลทางเลือกของการตัดสินใจ ให้เกิดผลที่ดีตามบริบทสถานที่ต่าง ๆ ของกิจกรรม หรือโครงการภายในโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาผู้บริหารมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในสาเหตุ และปัญหาที่เกิดจากกิจกรรม หรือโครงการภายในโรงเรียน และผู้บริหารมีส่วนร่วมในการตัดสินใจภายในโรงเรียนมาร่วมกันตัดสินใจในการทำงานมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

3) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ผู้บริหารเปิดโอกาสในการมีส่วนร่วมของภาครัฐในการติดตามประเมินผลเพื่อการปรับปรุงและพัฒนางานร่วมกัน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาผู้บริหารมีส่วนร่วมในการพิจารณาตัดสินเกี่ยวกับการกระทำต่อการติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม และผู้บริหารมีส่วนร่วมในการพิจารณาตัดสินเกี่ยวกับคุณภาพต่อการติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

4) ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ครูได้รับการสนับสนุนทางบวกจากผู้บริหาร อาทิเช่น ด้านสวัสดิการ ให้กำลังใจ ร่วมแสดงความยินดี การยกย่องชมเชย และการมอบรางวัล เป็นต้น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาผู้บริหารมีความพึงพอใจ เมื่อมีการบริหารจัดการร่วมกันมีผลออกมาสำเร็จ และผู้บริหารเปิดโอกาสให้กรรมการสถานศึกษาได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน เมื่อเกิดผลลัพธ์ หรือความสำเร็จอันเกิดจากการบริหารจัดการร่วมกันมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

3. ผลการประมวลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับประถมศึกษาชายแดนไทย-มาเลเซีย จังหวัดนราธิวาส พบว่า ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ทั้งโครงการและกิจกรรมที่ส่งผลให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จ ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการตัดสินใจภายในโรงเรียนร่วมกันตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการพิจารณาตัดสินเกี่ยวกับคุณภาพต่อการติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม และผู้บริหารเปิดโอกาสให้กรรมการสถานศึกษาได้รับผลประโยชน์เมื่อเกิดผลลัพธ์ความสำเร็จอันเกิดจากการบริหารจัดการร่วมกัน

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ ต้องสร้างความเข้าใจตามขั้นตอนที่ชัดเจน รับฟังความคิดเห็น มีความประนีประนอม ยืดหยุ่น ผู้บริหารควรกระจายภาระหน้าที่ให้ทั่วถึง และประเมินผลตามสภาพจริง

2. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ผู้บริหารจำเป็นต้องมีส่วนร่วมใจการตัดสินใจในเรื่องเกี่ยวกับการดำเนินงานของสถานศึกษาและร่วมรับผิดชอบผลที่เกิดจากการตัดสินใจ คณะครู บุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ผู้บริหารควรให้โอกาสครูมีอำนาจในการตัดสินใจเพิ่มมากขึ้น

3. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล การบริหารจัดการศึกษาหรือการดำเนินโครงการกิจกรรมต่าง ๆ ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ครูสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ ประชุมปรึกษาหารือแนวทางการประเมินผล นำมาแก้ปัญหาและปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน

4. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนการทำงาน คำนึงถึงผลประโยชน์ และวัตถุประสงค์เป็นหลักสำคัญ

5. ด้านตัวแปรประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา ประสบการณ์การทำงานของผู้บริหารและครูผู้สอน และขนาดของสถานศึกษามีผลต่อการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมโดยตรง ผู้บริหารที่มีประสบการณ์สูงมักสามารถจัดการบริหารโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนขนาดของสถานศึกษาส่งผลต่อรูปแบบการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมที่แตกต่างกัน โรงเรียนขนาดเล็กอาจบริหารได้ง่ายกว่า แต่มีข้อจำกัดด้านงบประมาณ ในขณะที่โรงเรียนขนาดใหญ่ต้องการระบบบริหารที่เป็นระบบและซับซ้อนขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเกี่ยวกับการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกและมีประโยชน์ต่อการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ กรณีศึกษาสถานศึกษาที่เป็นโรงเรียนที่ยกระดับคุณภาพ ที่ประสบความสำเร็จในการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม เพื่อการเรียนรู้ในการบริหารการจัดการภายในสถานศึกษา

3. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้งที่เป็นภาครัฐและเอกชนในจังหวัดนราธิวาส เพื่อนำผลการค้นคว้าอิสระเป็นข้อมูลในกระบวนการพัฒนาการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของจังหวัดนราธิวาส

เอกสารอ้างอิง

กัญญา เพ็ชรนอก. (2561). *การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม และภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2.* วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.

จรัส อติวิทยาภรณ์. (2553). *หลักการและทฤษฎีทางการบริหาร.* สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.

ชลดา เหลือประเสริฐ. (2560). *คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี.* วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

ณษธัศ ฐิติธนภูมิ และพิมลพรรณ เพชรสมบัติ. (2566). *การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี.* วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการและนวัตกรรมท้องถิ่น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

ทวี ชวดศรี. (2558). *ความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3.* การค้นคว้าอิสระปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกาญจนบุรี.

ธร สุนทรายุทธ. (2551). *การบริหารจัดการเชิงทฤษฎี วิจัย และปฏิบัติทางการศึกษา.* กรุงเทพฯ: บริษัท เนติกุลการพิมพ์ จำกัด.

นฏกร ปิ่นสกุล และคณะ. (2557). *รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดเทศบาล.* วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.

บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น.* (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ประสาร พรหมณา. (2553). การบริหารแบบมีส่วนร่วม. *วารสารธุรกิจปริทัศน์,* 7(2), 25.

ประหยัด พิมพา. (2561). การศึกษาไทยในปัจจุบัน. *วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด.* 7(1), 242-249.

พราเทพ เหมรานนท์. (2564). *การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อ ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 และเขต 2.* วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2550). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์.* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ.

พิณสุดา สิริธรังศรี. (2558). *แก่นการจัดการศึกษา ชุดโครงการการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม : การศึกษาเพื่อสุขภาวะเด็กและเยาวชนการ.* กรุงเทพฯ: DPU Coolprint มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.

ไพฑูรย์ กลมกูล. (2560). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการทำงานเป็นทีมของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4.* วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

ระวีวรรณ หงษ์กิตติยานนท์. (2557). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบรริหารแบบมีส่วนร่วมกับการทำงานเป็นทีมของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในจังหวัดสระแก้ว.* วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

รัตน์ฐาภัทร์ ธนโชติสุขสบาย. (2557). *ทักษะทางวิทยาศาสตร์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.* วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

วิบูลอร นิลพิบูลย์. (2563). *การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรีเขต 1.* วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

วิศรุต เพ็ชรสีม่วง และเพ็ญนภา สุขเสริม. (2564). *การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2.* การค้นคว้าอิสระปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.

วิไลวรรณ คล้ายคลึง. (2560). *การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนวัดมโนรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3.* วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

สราวุฒิ คงสุข. (2565). *บทบาทของผู้บริหารกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ฝึกอบรมวิชาชีพประจำอำเภอสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้.* วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2. (2566). *ข้อมูลทั่วไป.* นราธิวาส : สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ.* กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

สายใจ ยามแย้ม. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารและการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (สทมส.),* 27(2), 200-211.

สุภัททา อินทรศักดิ์. (2561). *การนำเสนอรูแปบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ.* วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

เสาวนีย์ เดือนเด่น. (2558). *การมีส่วนร่วมในการทำงานของบุคลากร.* กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

โสภา อำนวยรัตน์. (2561). การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้บริหารและครูในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดพะเยา. *วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร*, 11(3), 2594-2612.

อรทัย ก๊กผล. (2552). *คู่คิด คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชน สำหรับนักบริหารท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: จรัสสนิทวงศ์การพิมพ์.

Cohen, J.M., and Uphoff, N. T. (1980). *Participation place in rural development: Seeking clarity through specificity, world development.* New York: Cornell University.

Sashkin, M. (1982). *A Manager's Guide to Participative Managers.* New York: AMA. Membership Publications Division.

Shadid, W. and et al. (1982). *Access and participation: a the ortical approach in participation of the poor in development*. New York: McGraw-Hill.

Swansburg, R. C. (1996). *Management and leadership for nurse.* Boston: Jones and Bartlett publishers.